

نقش میدان‌های شهری در پایداری اجتماعی

* سینا کیوانی- کارشناس ارشد مرمت بنا و بافت های تاریخی، Keivani.sina@gmail.com

نیما کیوانی- کارشناس ارشد معماری، Keivani.architects@gmail.com

آناهیتا اریس- کارشناس ارشد معماری، Anahita.aris@gmail.com

چکیده

نوع فضای شهری در دهه‌های گذشته با توجه به ظهور ساختمان‌های بلند مرتبه، افزایش خودرو، افزایش جمعیت و نوع زندگی دست خوش دگرگونی شده است و تغییرات اساسی محیط ساخته شده از نظر فرمی موجب تغییر رفتارهای اجتماعی گردیده است، از آنجایی که بیان رابطه میان رفتارهای انسان و محیط ساخته شده در حوزه علم روانشناسی محیطی است در این پژوهش سعی شد که با بهره‌گیری از تئوری‌های این دانش به نقش فضاهای شهری به طور خاص میدان‌ها در بروز رفتار افراد توجه گردد که چگونه می‌توانند به تعاملات اجتماعی بین مردم، افزایش رضایتمندی، ارتقا سلامت عمومی و در نهایت تغییر رفتار اجتماعی و ایجاد پایداری اجتماعی کمک کند و در آخر با توجه به نتایج تجربیات حاصل شده، راه حل‌هایی برای طراحی یک فضای میدان شهری، با معیارهای پایداری اجتماعی پیشنهاد شده است.

واژه‌های کلیدی: روانشناسی محیطی، محیط ساخته شده، پایداری اجتماعی، میدان‌های شهری.

۱-مقدمه

با ظهور مدرنیسم، فضاهای شهری در تقابل با فضاهای ایستا و محصور گذشته در غرب و شرق، مفهوم جدیدی پیدا کرده‌اند. افزایش خودروها و به تبع آن افزایش مسیرها و بزرگراه‌ها شکل فضای شهری را تغییر داده است که منجر به تغییر روابط میان انسان، ساختمان و فضاهای باز شده است و دیگر اثری از فضاهای عمومی گذشته که به خوبی با ساختمان‌ها محصور می‌شدند، نیست و برخلاف گذشته کارکرد خود را در اتصال و ارتباطات اجتماعی، هماهنگی فرهنگی، اقتصادی و سیاسی از دست داده‌اند. با شکل‌گیری فضاهای باز وسیع و ساختمان‌های بلندمرتبه، فضای معاشرت و تعاملات میان مردم کاهش یافته است. علاوه بر این طبیعت شهرها و رابطه بین عرصه‌های عمومی و خصوصی نیز متحول شده‌اند. اگر چه هنوز انتظار می‌رود که فضاهای عمومی بتواند هبستگی اجتماعی و غنای فرهنگی را تقویت کند [۱]. ناهنجاری‌های زندگی مدرن و شهرنشینی موجب شده که رابطه میان محیط ساخته شده و نقش آن در نوع زندگی و رفتارهای اجتماعی بیشتر مورد توجه قرار گیرند و این قبیل پژوهش‌ها عموماً زیر شاخه رشته روانشناسی محیط قرار دارند که به روان انسان و رابطه آن با محیط ساخته شده می‌پردازد و این پژوهش، به مباحث مورد توجه روانشناسی محیط و شاخص‌های پایداری اجتماعی می‌پردازد و به طور خاص